

כ"ב אלול
7 ספטמבר
יום ו'

ברוחי מהלך האניות, למען הגיע ארצה לפני החג.
יש אניה מסרטייל, אנקור, מפליגה ביום 11 ספטמבר ומויעה ליפו
ב-19 (ה' חשרי). מחלקה ג' ש לירות (3-4 לירות). מקונסטנצה
לא תהיה אניה ישרה ליפו אלא בהודש הבא. אני נוטה לנסוע באניה
זו, ואז עלי לצאת מברלין ביום א'. חושש אני שסרינצק וזלמן
לא יחנו לי ללכת כל כך מהר. יש עוד אניה סגנואה ביום 16 ספטמבר
המויעה ליפו ב-26 (י"ב חשרי), 10 לירות המחלקה השלישית.
מטריסט מפליג אניה ביום 27 ספטמבר ליפו (י"ט חשרי 3 אוקטובר),
מחלקה ג' 5 לירות. השיירה ההולכת לארץ מפה מפליג באניה מסרטייל
ביום 29 לספטמבר, וחגיע ליפו ב-5 לאוקטובר.

זלמן ולוקר עומדים על נסיעתנו לפולין. לי בעצמי יש
רצון רב לראות בעצמי את מצב הרוחות ויחס חלקי תנועתנו לשתי
השאלות העיקריות שלנו בשעה זו: אחור וקונגרס ההסתדרות. עד
כמה יש הבנה שני הדברים ובמה להגביר את ההבנה הזאת.

בערו הייתה לנו שיחה עם שטינברג. היות שבמקום שמונה
באנו לשטינברג בחשע - הלך שפרינצק ולא נשתתף בשיחה. שאלנו ברורות
את שטינברג ליתבן לעבודתנו ולתנועתנו. הוא אמר: אם כי לעצם
מפעלנו יש לו יחס של הוקרה הוא נחקל בקושיים המפריעים לו לראות
את עבודתנו כדרך שלו. הוא שולל את כל הקיים. את העולם הזה

חייבים לשרוף ולהשמיד, למען יקום על חורבנו עולם חד. אבי אבות הטומאה של המשטר הקיים זהו האימפריאליזם האנגלי. אנו נאחזים באימפריאליזם זה. הוא שולל את החברה הבורגנית היהודית ורוצה להרסה עד היסוד. ויצמן, ב"כ החברה הזאת, הוא השותף שלנו. כיצד יחכן שהוא יתקשר את דבר המסובר למשטר הקיים ולחברה הקיימת הטעונים עקירה? הנה היתה לנו מועצה בברוסל. כל ההנדרסונים והוונדרוולדים הם משען החברה הקיימת, ואנו חולים בהם את כל טפילנו.

אמרתי לו: אוחנו יש לשפוט קודם כל לא על יחסים פוליטיים, שאינם עיקר ויסוד הנועתנו, כי אם על הדבר עצמו שאנו עושים. אנחנו אחראים במאה אחוזים רק בעד המפעל שלנו בארץ - העברת המוני יהודים חלופים, עקרים, פרוזיטים לעבודה פורה ולתנועת פועלים יוצרת וריבולוציונית - ובעד התנועה שאנו יוצרים להגברת המפעל הזה. אין אנו יוצרי המשטר הקיים ואין אנו נושאים כל אחריות על קיומו. מי שחי רק על פרוגרמה של דברים יוכל בקלות להסתלק מכל העולם הרע והחוטא הזה. אין אנו מסתפקים בדברים. אנו מתעבים דברים שאין אחם הגשמה. במרכז חיינו אנו רואים את המעשה שאנו עושים בארץ - ועל פי המעשה הזה נשפט. אנו רואים בעבודתנו בארץ מטרה כשהיא לעצמה, ולא אמצעי לאיזו מטרה אחרת. כמו שהרובולוציונר הרוסי רואה את המהפכה הרוסית כמטרה המרכזית שהכל משמש לה אמצעי, כך אנו רואים את מפעלנו - המחולל חמורה יסודית בחיינו ומעלה אותנו לגורם חיובי, פורה וריבולוציוני בהיסטוריה העברית שלנו, מטרה מרכזית, שכל השאר אינו אלא אמצעי לה. המטרה הזאת היא חיובית או

שליליחן זוהי השאלה המכרעת. הטוב אנו עושים בהיותנו לחלוצים
ובבואנו לחיות בעבודה בארץ ולבנות בה ישוב עובד יהודי, היוצ
מחדש את חייו ומחדש את עתידו על יסודות סוציאליסטיים ועל יסוד
עצמיות לאומית? הטוב אנו עושים שאנו מחנכים את הנוער היהודי
בגולה לתעודה חלוצית זו? את העבודה הזאת אנו עושים לא בשמים
כי אם בחוץ המציאות הקיימת, ואנו רואים זכות גדולה לעצמנו שאנו
לא דוחים את עבודתנו לעתיד המעורפל אלא מגשימים את רצוננו תיכף
ומיד, בחוץ המציאות הקיימת, על אפה ועל חמתה. ועבודתנו זו
נעשית בחוץ מסגרת פוליטית. א"י היא בחוץ האימפריה הבריטית.
ובא"י זו אנו עושים את עבודתנו הגואלת והמשחררת. הבגלל זאת
אנו אחראים לאימפריה הבריטית ועלחטאיה האימפריאליסטיים? אם
ביצרנו צבור פועלים וחנועת פועלים סוציאליסטיים בארץ ירודה
ומשועבדת אנו מחזקים את הריאקציה והאימפריאליזם או סגדלים כוח
ריבולוציוני וסוציאליסטי חדש שימלא את חלקו הוא במתפכת העולמית?

כשם שאין אנו רוצים להיות אחראים לקיום האימפריה
הבריטית - כך אין אנו אחראים לצביונה ודרכה של חנועת הפועלים
הבריטית. האם אנו עיצבנו את חנועת פועלי אנגליה והאם עלינו
יפקיד מי שהוא את חטאיה, אם יש בה כאלחן? על פי טיב עבודתנו
אנו והנועתנו אנו ומפעלנו אנו בארץ - נעמוד למשפט. אנו קשורים
לחנועת הפועלים האנגליים הקיימת, כי רק זו הקיימת קיימת. אם
יש לנו מה להגיד לחנועת הפועלים האינטרנציונלית והבריטית - נגיד,
אבל מה אנו כי ילינו על הלקויים שישנם - אם ישנם - בחנועת פועלים
זו? מהו הדבר הרע שעשינו בברוסל. נניח שחטא חטאו וונדרוולדה

והנדרסון ואחלים לדבר המהפכה והעודת הפרוליטריון העולמית.
והיחס של שטיינברג לבאי כוח אלה של פועלי אירופה צודק. מה
היא הרעה שעשינו אנחנו בברוסל? האם באנו במועצה שמידרנו ונחנו
הסכמתנו לדרך "החטאה" של וונדרוולדה והנדרסון? אנחנו הבאנו
אותם לתת הסכמים לעבודה ולחנוקה שאנחנו יצרנו. כשוונדרוולדה
והנדרסון באים לידי הערכה חיובית של מפעלנו בארץ ומרגישים בחובה
הסוציאליסטית לעזור לו - האם אין בזה חיוב סוציאליסטי גם אם
נסכים להערכת שטיינברג בדבר האינטרנציונל השני? בדרכנו ולפי
רצוננו אנו, בגזרת ההיסטוריה והמצפון העברי והסוציאליסטי שלנו
עשינו את המעשה בארץ, ואם הצלחנו שחנוקה הפועלים העולמית, או
חלק חשוב ממנה חכיר באשיבות הסוציאליסטית של מפעלנו - הוחשב
דבר זה לגנאי לנו?

ואשר לשותפות שלנו עם הציונות הבורגנית, את החמורה
הסוציאלית שהוללנו בחיינו אנו בארץ, אנו רוצים לחולל בהיי כל
העם העברי. העם העברי הקיים, כמו שהוא, אינו עם עובד. להיפך,
את העם הזה כולו, בלי יוצא מן הכלל, על כל חוגיו ושדרותיו, אנו
רוצים להפוך לעובדים בארץ. זוהי תמצית חנוקתנו. ואנו פונים
במחכוון ובמהשבה תחילה לכל החוגים והשדרות. אם האב הוא בורגני
אין זה מן הנמנע שבנו יהפך לחלוץ ויהיה לפועל בארץ. ולכן מכוונת
כל פעולתנו החינוכית. אולם לא די לחנך את הנוער העברי לשאוף
לחיי עבודה בארץ. יש לנו כיום עשרות אלפים חלוצים וחברי הסתדרות
נוער הכובנים לעלות מיד לארץ לחיי עבודה. עלינו לדאוג גם
לאפשרות הכלכליות של המעבר הזה. עלינו לדאוג להרחבת הקליטה של

בקרב כל החוגים הסעונינים בהגשמת הציונות, אם כי הם בורגנים,
למען יגבירו את אפשריות העבודה בארץ - זוהי כל פעולתנו בתנועת
הציונית - האם יהשב לנו דבר זה לחטא?

במלחמתנו בעד ערכי העבודה, החישובות עובדת, קרקע
לאומי, חרבות וחנוך עצמי של עובדים בהוך התנועה הציונית - אנו
מגבירים את המעט הרקוב המעון הריסה או להיפך מחזקים את כוחות
היצירה של העולם החדש שיחד נושאים אנחנו את לבנו אליו?
אם הכועל העברי בארץ הצליח להנחיל לתנועה הציונית
כולה ערכים סוציאליים חדשים כמו קרקע לאומי, קבוצה, עבודה עצמית,
הסתדרות פועלים - היחשב לנו הדבר לגנאי?

לבסוף דרשתי משטינברג, שאם הוא קובע עמדה חיובית
למפעלנו, שיחסר כולו לתנועתנו ולעבודתנו בארץ, כי אין אנו
מסתפקים ואין לו רשות להסתפק בסימפטיה ובהוקרה, כי אם עליו
להשתתף בהגשמה.

זלמן המשיך לדבר ברוח זה, וכסדומני שחזברים עשו עליו
רושם. ספרנו לו על הקונגרס ועל המועצה הגרמנית, והוא הבטיח
להשתתף. בין חבריו אין אנשים שבאים בחשבון. את עתוננו - פרייץ
ש'ופטען, יפחה כמובן בשבילנו, אולם זלמן דרש ממנו, שהוא בעצמו
ועוזריו יביעו בעמדם את יחסם החיובי ולה רק יסתפקו בנחינת
אפשרות לאנשינו לכתוב בו. הוא קשור לרוסיה, נושא אחריות לחבריו
האסירים והגולים, ואין, בכל אופן לע"ע, לדבר ע"ד החישובות בארץ,
אולם הוא רוצה לבוא לארץ לראות בעיניו את המעשה הנעשה בה.